

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **T. H. C.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem Stodolní 7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2021, č. j. OAM-537/ZA-ZA12-HA13-2021, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2024, č. j. 32 Az 44/2021-60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný nadepsaným rozhodnutím rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje a doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a téhož zákona nelze udělit.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke krajskému soudu, který rozsudkem ze dne 30. 3. 2023, č. j. 32 Az 44/2021-30, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud však rozsudkem ze dne 26. 1. 2024, č. j. 4 Azs 162/2023-24, rozsudek krajského soudu na základě kasační stížnosti žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Krajský soud následně v záhlaví označeným rozsudkem žalobu zamítl. Vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žalovaný správně aplikoval § 15a zákona o azylu. V situaci, kdy byl stěžovatel vyloučen z doplňkové ochrany z důvodu své trestní minulosti, nebylo možné posuzovat ani splnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023. Ve shodě s žalovaným rovněž krajský soud neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

[3] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s výkladem pojmu „vážný zločin“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a nesprávně jej aplikoval na

posuzovaný případ. Krajský soud nezvážil veškeré relevantní zjištěné skutečnosti uváděné stěžovatelem, nezabýval se individuálním posouzením jeho osobních poměrů, průběhem výkonu uloženého trestu, mírou účasti stěžovatele a charakterem trestné činnosti stěžovatele. Nezohlednil, že se jednalo o ojedinělou trestnou činnost, stěžovatel se na trestné činnosti podílel okrajově, jako obviněný spolupracoval a byl pro dobré chování podmíněně propuštěn z výkonu trestu. Krajský soud tak postupoval v rozporu s rozsudkem NSS ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, když vycházel pouze z toho, že stěžovatelem spáchaný trestný čin je zvláště závažným zločinem, a hodnotil toliko kritérium závažného charakteru trestné činnosti z hlediska dopadů na společnost, aniž by posoudil další související kritéria pro hodnocení závažnosti zločinu. Krajský soud rovněž nesprávně hodnotil dopad do rodinného života stěžovatele, když shledal zájem nezletilé dcery na jejím soužití s otcem za nepodstatný ve vztahu k vyloučení stěžovatele z doplňkové ochrany z důvodu jeho trestní minulosti. Nepřihlédl přitom k tomu, že stěžovatel vede po podmíněném propuštění řádný život, a hrozbu dalšího páčání trestné činnosti je proto možné vyloučit.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že hlavním důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla legalizace dalšího pobytu stěžovatele na území ČR, jelikož stěžovatel pozbyl povolení k legálnímu pobytu na českém území v důsledku své trestné činnosti. Stěžovatelem spáchaný trestný čin lze nesporně považovat za „vážený zločin“ ve smyslu zákona o azylu, a to s ohledem na velmi vysokou míru společenské škodlivosti. Neudělení doplňkové ochrany pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu bylo proto na místě. Rovněž je nutné odmítnout námitky stran dopadu do rodinného života, jelikož vztah stěžovatele s nevlastními dcerami nelze považovat za funkční. Vyživovací povinnost může stěžovatel plnit odkudkoliv, nikoliv pouze z území ČR. Žalovaný při neudělení doplňkové ochrany postupoval v souladu s rozsudkem NSS sp. zn. 6 Azs 309/2016, přičemž vypracoval podrobné odůvodnění spáchaného zločinu zohledňující povahu, závažnost a míru účasti na jeho spáchání.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Před zahájením meritorního přezkumu věci musel Nejvyšší správní soud posoudit přípustnost a přijatelnost kasační stížnosti.

[7] Krajský soud rozhodoval napadeným rozsudkem znovu poté, co byl jeho původní rozsudek ve věci zrušen rozsudkem NSS ze dne 26. 1. 2024, č. j. 4 Azs 162/2023-24. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., je kasační stížnost nepřípustná *proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.*

pokračování

[8] Hlavním účelem zákazu opakované kasační stížnosti je zamezit tomu, aby se Nejvyšší správní soud musel znovu zabývat věcí, u které již jednou svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro krajský soud vyslovil, a to v situaci, kdy se krajský soud tímto právním názorem řídil. Aby mohla být opakovaná kasační stížnost přípustná, musí námitky v ní vznesené mířit na ty závěry krajského soudu, k nimž se v předchozím řízení nemohl závazně vyjádřit Nejvyšší správní soud (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, N 119/37 SbNU 519, resp. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Aplikaci § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. pak nebrání ani skutečnost, že první kasační stížnost podal jiný účastník řízení před krajským soudem než ten, který podal kasační stížnost druhou. Lze jen stěží předpokládat, že žalovaný bude v první kasační stížnosti rozporovat ty části rozsudku krajského soudu, které mu daly za pravdu, Nejvyšší správní soud se proto ani těmito pasážemi v zásadě nemůže zabývat, neboť by šel nad rámec důvodů kasační stížnosti. Zákaz opakované kasační stížnosti jistě nezamezuje žalobci, aby v druhé kasační stížnosti zpochybnil pasáže rozsudku krajského soudu první kasační stížností nijak nezpochybněné. Byla-li však rozhodná právní otázka Nejvyšším správním soudem plně vyřešena k předchozí kasační stížnosti jiného účastníka, mohou i osoby odlišné od původního stěžovatele k této otázce v následné kasační stížnosti přípustně namítat pouze to, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19, N 129/95 SbNU 66).

[9] Zpochybňuje-li tedy stěžovatel otázku, zda žalovaný dostatečně s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu posoudil, že trestná činnost stěžovatele spadá pod pojem „vážený zločin“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, jsou jeho námitky nepřípustné, neboť tuto otázku již Nejvyšší správní soud závazně vyřešil. Stěžovatel měl možnost k této otázce uplatnit v předchozím kasačním řízení veškerou relevantní argumentaci, avšak nevyužil jí. Svou procesní pasivitu však již nyní nemůže dohánět v opakované kasační stížnosti (srov. usnesení NSS ze dne 8. 3. 2021 č. j. 6 Afs 229/2020-59). Stěžovatel se nyní podanou kasační stížností snaží zpochybnit závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, o nějž krajský soud opřel odůvodnění nyní napadeného rozsudku, avšak Nejvyšší správní soud již spornou otázku nemůže z výše uvedených důvodů opětovně posoudit.

[10] Naopak, zpochybňuje-li stěžovatel nedostatečné zohlednění svých rodinných vazeb v ČR v souvislosti s možným udělením doplňkové ochrany (nezletilá biologická dcera žijící v ČR), nelze mu odeprít právo podat kasační stížnost. Touto otázkou se totiž zdejší soud ve svém předchozím rozsudku nezabýval. Kasační stížnost je proto v části námitek týkajících se posouzení možnosti udělit stěžovateli doplňkovou ochranu přípustná.

[11] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. musel dále zabývat otázkou její přijatelnosti, tedy zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[12] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[13] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[14] K námitce stěžovatele, že se krajský soud dostatečně nezabýval splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, lze odkázat na usnesení ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007-119, č. 2174/2011 Sb. NSS, v němž rozšířený senát shledal, že pokud správní orgán v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany dospěje k závěru, že byly prokázány důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany dle § 15 nebo § 15a zákona o azylu, není povinen zjišťovat případnou existenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 nebo § 14a zákona o azylu (srov. např. usnesení ze dne 31. 5. 2023, č. j. 4 Azs 137/2023-30, ze dne 19. 10. 2023, č. j. 7 Azs 147/2023-34, ze dne 21. 2. 2024, č. j. 3 Azs 320/2022-39, ze dne 31. 7. 2024, č. j. 6 Azs 343/2023-26). V projednávané věci bylo zjištěno, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Nebylo proto vůbec namístě se případnou existencí důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu zabývat, neboť v takovém případě je cizinec z možnosti udělení doplňkové ochrany *ex lege* vyloučen. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že vztah stěžovatele s jeho nezletilou biologickou dcerou, jež s ním žije ve společné domácnosti, nemůže mít vliv na postavení stěžovatele, neboť z doplňkové ochrany byl vyloučen z důvodu své trestní minulosti. Postup žalovaného (aprobovaný krajským soudem) byl tak v souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[15] Nejvyšší správní soud pak závěrem doplňuje, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Snaha o legalizaci pobytu, stejně jako ekonomické důvody a s tím související těžké životní

pokračování

podmínky, resp. další stěžovatelem uváděné důvody, podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu nemohou být relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (např. rozsudky NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, nebo ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94).

[16] Pro úplnost Nejvyšší správní soud připomíná, že dle nedávného usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, č. 4589/2024 Sb. NSS, dospěl zdejší soud k závěru, že tvrzené rodinné či osobní vazby v ČR nemůžou být jakkoli relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, a to ani dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění do 30. 6. 2023. Již z tohoto důvodu veškerá argumentace stěžovatele právem na soukromý a rodinný život postrádá relevanci ve vztahu k rozhodnutí žalovaného, kterým nebylo vyhověno jeho žádosti o mezinárodní ochranu. V právě citovaném rozhodnutí rozšířeného senátu se zároveň uvádí, že řešení situace takových cizinců, resp. žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mají v České republice osobní či rodinné vazby, v jejichž důsledku by jejich nucené vycestování mohlo představovat porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je třeba hledat v zákoně o pobytu cizinců.

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost (v části uplatněných důvodů, jež nejsou nepřijatelné) svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu